

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
Egészségügyi Koordinációért és EU-ügyekért Felelős
Helyettes Államtitkár

Iktatószám: 24728- 2 /2014/EAHUF

A komplex vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi tartalmú szakmai vizsga szóbeli tételt **jóváhagyom.**

Budapest, 2014.április „ 28 ”

RC

dr. Páva Hanna

helyettes államtitkár

OKJ azonosítószám	52 725 03
Szakképesítés megnevezése	Gyakorló klinikai laboratóriumi asszisztens
Vizsgatevékenység megnevezése	Szóbeli vizsgatevékenység
Vizsgafeladat megnevezése	Laboratóriumi alapismeretek
Vizsgafeladat időtartama	30 perc (felkészülési idő: 20 perc, válaszadási idő 10 perc)
Vizsgafeladatok száma	30
Elektronikus elérési út	www.etiped.hu
Készítette	Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet Egészségügyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Főigazgatósága
Jogszábeli háttér	Az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet; Az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet

Emberi Erőforrások Minisztériuma

52 725 03 Gyakorló klinikai laboratóriumi asszisztens

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Laboratóriumi alapismeretek

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 20 perc, válaszadási idő 10 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 60 %

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 24728-2/2014/EAHUF számon kiadom.

2014

GYEMSZI

Egészségügyi Emberi Erőforrások Főigazgatóság

A vizsgafeladat ismertetése:

A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései az alábbi témakörökből kerülnek összeállításra: laboratóriumi eszközök és műszerek, minőségbiztosítás, anatómia-élettan, kórélettan, mintavételi eljárások, mintavételi eszközök, vérvétel, adatrögzítés, elválasztástechnika, vegyszerismeret, műszer- és méréstechnika, fotometria, elektrokémia, hematológiai alapismeretek, klinikai kémia, alkalmazott szervetlen kémia, alkalmazott szerves kémia, biokémia, alkalmazott patobiokémia, mikrobiológiai alapismeretek, hemosztazeológiai alapok, hisztokémiai alapok, oldatkészítés, bakteriológiai minták, parazitológiai minták, mikológiai minták, táptalajok.

A feladatsor első részében találhatóak az 1–30-ig számozott, **A**, **B** és **C** feladatot tartalmazó vizsgakérdések. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V.28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

2 / 65

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

1. A.

Ismertesse a vérvétel folyamatát és a felhasznált eszközöket!

1. B.

Mondja el a vérvételből eredő hibalehetőségeket!

1. C.

Ismertesse a mikrobiológiai vizsgálatra alkalmas főbb vizsgálati anyagokat az egyes szakterületek szerint (bakteriológiai vizsgálati anyagok, mikológiai vizsgálati anyagok, parazitológiai vizsgálati anyagok, virológiai vizsgálati anyagok)!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

2. A.

Magyarázza el a laboratóriumi információs rendszer (LIR) felépítését és kapcsolatait!

2. B.

Ismertesse milyen szempontokat alkalmaz az on-line kéréssel érkező anyagok átvételénél!

2. C.

Ismertesse a bakteriológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolás és szállítás optimális körülményeit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Ismertesse a laboratóriumi munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi előírásokat!

3. B.

Ismertesse a laboratóriumokban alkalmazott környezetvédelmi előírásokat!

3. C.

Ismertesse a mikológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolás és szállítás optimális körülményeit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

4. A.

Foglalja össze a „Laboratóriumi kézikönyv” részeit, tartalmát!

4. B.

Mutassa be sémarajz segítségével egy laboratórium személyi és szerkezeti felépítésének rendszerét!

4. C.

Ismertesse a parazitológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolásának és szállításának optimális körülményeit!

Rauk Edit

6. A.

Ismertesse a foszfát- és klorid anion meghatározásának módjait!

6. B.

Ismertesse, a koagulációs méréseket végző automaták működésének elveit!

6. C.

Ismertesse a mikrobiológiai diagnosztikában alkalmazott natív mikroszkópos vizsgálati eljárásokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Ismertesse a húgysav szerepét a szervezet anyagcseréjében! Jellemezze a húgysav anyagcsere zavarával járó kóros állapotokat!

7. B.

Ismertesse az albumin és globulin vérsavóból történő meghatározásának fotometriás mérési módszereit!

7. C.

Sorolja fel a bakteriológiában használt festési eljárásokat, ismertesse a festésnél használt oldatokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

8. A.

Magyarázza el a különféle tárgylemez preparátumok jelentőségét és diagnosztikai értékét!

8. B.

Ismertesse, hogyan készíti elő a tárgylemezeket a preparátumok készítéséhez! Foglalja össze a már eleve tárgylemezen érkező minták kezelésének módját!

8. C.

Sorolja fel a bakteriológiai diagnosztikában használatos táptalajokat! Ismertesse a bakteriológiai célra használatos táptalajok főbb összetevőit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

9. A.

Magyarázza el a vérsüllyedés elméleti alapjait! Ismertesse a süllyedést befolyásoló tényezőket!

9. B.

Foglalja össze és jellemezze a süllyedés mérésére szolgáló módszereket, és sorolja fel a süllyedés mérésének eszközeit a mintavételtől az eredmény közléséig!

9. C.

Ismertesse az egyszerű „nutrient” táptalajokat és felhasználási területüket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

10. A.

Ismertesse a vérkép mennyiségi vizsgálatának paramétereit! Foglalja össze a mért és a mért értékekből származtatott paramétereket vérképes automatával történő mérés esetén!

10. B.

Ismertesse, hogy milyen hagyományos módszert használna a négy legfontosabb hematológiai laboratóriumban mért paraméter mérésére!

10. C.

Ismertesse a tápigényes baktériumok tenyésztésére szolgáló táptalajokat és felhasználási területüket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

11. A.

Az egyik vérvételre jelentkező betegnél a vérzési idő vizsgálatát is kéri.
Ismertesse az eljárás menetét!

11. B.

Sorolja fel azokat a betegségeket, kóros állapotokat, gyógyszereket, amelyeknél a vérzési idő megnyúlhat!

11. C.

Ismertesse a Gram-negatív differenciáló táptalajokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

12. A.

Ismertesse az alvadási vizsgálatokhoz kapcsolódó legfontosabb folyamatot/fogalmakat!

12. B.

Ismertesse a mikrobiológiai mintavételi technikák közül a felső légúti mintavételi eljárásokat és hibalehetőségeket!

12. C.

Sorolja fel az enterális kórokozók izolálására használatos táptalajokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

13. A.

Sorolja fel a szervezetünkben található legfontosabb szervetlen kationokat!
Ismertesse szerepüket az emberi szervezetben!

13. B.

Ismertesse a nátrium- és a káliumion meghatározási módjait!

13. C.

Ismertesse a bakteriológiai vizsgálati anyag vételének és feldolgozásának speciális követelményeit anaerob infekció gyanúja esetén!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

14. A.

Sorolja fel a szervezetünkben található legfontosabb szervetlen anionokat!
Ismertesse szerepüket az emberi szervezetben!

14. B.

Sorolja fel a mikrobiológiai minták átvételének szempontjait, dokumentálását!

14. C.

Sorolja fel, az anaerob tenyésztésre nem alkalmas vizsgálati anyagokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

15. A.

Ismertesse a vas élettani szerepét és a hiányából eredő betegségeket!

15. B.

Ismertesse a vasanyagcsere vizsgálati módszereit!

15. C.

Ismertesse, hogy milyen vizsgálati anyagok alkalmasak anaerob tenyésztésre!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

16. A.

Ismertesse a szervezet szénhidrát anyagcseréjének vizsgálati módszereit!

16. B.

Ismertesse a szénhidrát anyagcsere vizsgálat kapcsán végzendő vércukor-terheléses vizsgálatot!

16. C.

Sorolja fel a baktériumok antibiotikum érzékenységének meghatározási módszereit és ismertesse a korongdiffúziós tesztet!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Ismertesse a szervezet főbb anyagcsere folyamatait, valamint a keletkező és kiürülő metabolitokat!

17. B.

Ismertesse a karbamid és a kreatinin mérési módszereit!

17. C.

Ismertesse a vírus fogalmát, alakjukat, felépítésüket, szerkezetüket, kémiai összetételüket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Ismertesse a mikrobiológiai minták feldolgozásához használt egyszer használatos és egyéb eszközöket, berendezéseket!

18. B.

Ismertesse a húgysav meghatározási módszereit!

18. C.

Ismertesse a virológiai diagnosztika alapjait, a potenciálisan fertőző mintákkal végzett munkavégzés szabályait!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. A.

Ismertesse a szervezetet felépítő fehérjék szerkezetét!

19. B.

Ismertesse a mikrobiológiai vizsgálatra vett genitális minták vételének módját! Foglalja össze a mintavétel során adódó hibalehetőségeket!

19. C.

Ismertesse a vírusfertőzések szerológiai diagnosztikájának alapjait, módszereit, részletezze az ELISA vizsgálat folyamatát!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

20. A.

Ismertesse a vér fehérjefrakcióinak elválasztási módszereit!

20. B.

Ismertesse a turbidimetriás módszer elvét!

20. C.

Sorolja fel a direkt vírus kimutatási módszereket, részletesen ismertesse a PCR reakció kivitelezését!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

21. A.

Ismertesse az enzimek felépítését, szerepét funkciójukat!

21. B.

Ismertesse a szív működését jellemző enzimfajtaikat, valamint aktivitásuk meghatározásának módját!

21. C.

Ismertesse a bakteriológiai vizsgálatra szánt minták vételére, tárolására és szállítására használatos gyakoribb eszközöket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

22. A.

Ismertesse a máj működésére jellemző enzimeket!

22. B.

Ismertesse a hagyományos és az IFCC metodikákat a májenzimek meghatározása esetén!

22. C.

Ismertesse a bőr-, seb- és mélyszöveti gennyedések bakteriológiai vizsgálati anyag vételéhez szükséges kellékeket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

23. A.

Ismertesse a máj által termelt metabolit, a bilirubin jelentőségét!

23. B.

Ismertesse a különféle bilirubin származékok meghatározási módszereit!

23. C.

Sorolja fel az orvosi mikrobiológia fő feladatait!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

24. A.

Ismertesse a koleszterin szerepét a szervezet működésében, valamint az egyes kórképek keletkezésében!

24. B.

Ismertesse a koleszterin és a triglicerid szint meghatározási módjait!

24. C.

Jellemezze a baktériumok biokémiai tevékenységét!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

25. A.

Ismertesse az immunkémiai módszerrel meghatározható analitcsoportokat!

25. B.

Ismertesse a jelzőrendszereket a meleg és hideg immunkémiai eljárásoknál!

25. C.

Ismertesse a leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítési eljárásokat, valamint sterilizálási módszereket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

26. A.

Ismertesse a táptalajok fajtáit funkcióik szerint!

26. B.

Magyarázza el a táptalajokat alkotó alapanyagok közül a gél képzők működését!

26. C.

Csoportosítsa a veleszületett és szerzett immunitás fajtáit! Hasonlítsa össze az aktív és a passzív immunizálást!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

27. A.

Ismertesse a tamponon érkező minták fajtáit és feldolgozását!

27. B.

Magyarázza el az anaerob edény működési elvét!

27. C.

Ismertesse a vírusfertőzés lezajlását a szervezetben!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

28. A.

Ismertesse a kórházhigiénés bakteriológiai vizsgálatok mintatípusait!

28. B.

Ismertesse a baktériumok légzési enzimeinek vizsgálatán alapuló próbák közül az oxidáz próbát és kivitelezési folyamatát!

28. C.

Csoportosítsa a mikológia vizsgáló módszereit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

29. A.

Ismertesse a táptalajok tárolására és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat!

29. B.

Magyarázza el a vértartalmú táptalajok öntési folyamatát!

29. C.

Sorolja fel a parazitológiai vizsgáló módszereket, ismertesse részletesen a szedimentációs és flotációs módszereket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

30. A.

Ismertesse a szepszis fogalmát! Foglalja össze a kórkép lezajlása során végzendő mikrobiológiai vizsgálatokat!

30. B.

Magyarázza el a különbséget az antiszeptikus hatás és a dezinficiens fogalmak között!

30. C.

Ismertesse a mikrobiológiai laboratóriumokban működő minőségellenőrző és minőségbiztosítási eljárásokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

- parazitológiai vizsgálati anyagok: széklet, anorektális törlés, duodenum nedv, urogenitális váladék, vizelet, liquor, szemváladék, parazita gyanús képlet, vérkenet, vastagcsepp, EDTA-s vér, vér (savó), egyéb.
- virológiai vizsgálati anyagok: vér, széklet, liquor, orr-garatváladék, garatmosó folyadék, szemváladék, vizelet, vesicularis váladék, post mortem szervminta, egyéb...

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Ismertesse a laboratóriumi munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi előírásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- munkaruházat
- védőoltások
- egyszer használatos eszközök
- zárt rendszerek alkalmazása
- védőkesztyű és rögzített cipő szerepe

3. B.

Ismertesse a laboratóriumokban alkalmazott környezetvédelmi előírásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hulladékok tárolása, szelektálása
- Európai Unió előírások és egységesítések
- hulladékok szállítása
- fertőző anyagok megsemmisítése
- környezetterhelés fogalma

3. C.

Ismertesse a mikológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolás és szállítás optimális körülményeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mikológiai eredetű betegségek gyanúja esetén a bőr, köröm, haj- és szőrszál ki-vételével a mintavétel szabályai megegyeznek a bakteriológiai vizsgálatra levett mintákéival
- bőr, köröm, haj-és szőrszál mintavétele
- minta szállítás körülményei

Rauk Edit

4. A.

Foglalja össze a „Laboratóriumi kézikönyv” részeit, tartalmát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a labor felépítése
- munkaköri leírások
- szakmai előírások
- műszerek eszközök stb.
- laboratóriumi munkautasítások

4. B.

Mutassa be sémarajz segítségével egy laboratórium személyi és szerkezeti felépítésének rendszerét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- részterület
- dolgozói szerkezet, alárendeltség
- minták áramlási útvonalai
- működési minimumfeltételek

4. C.

Ismertesse a parazitológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolásának és szállításának optimális körülményeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- általános biztonsági szabályok
- mintavétel ideje, helye, módja
- minta mennyisége
- a minta tárolásának főbb szabályai
- a minta szállításának szabályai

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

5. A.

Ismertesse a levett anyagminták vizsgálatokra történő előkészítését!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vérminták feldolgozása
- centrifugálás, elválasztás
- vizelet és egyéb anyagminták előkészítése
- munkalista

5. B.

Ismertesse a levett anyagminták tárolására vonatkozó szabályokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hűtve tárolás
- fagyasztás
- kísérleti minták tárolása
- tárolási dokumentációk
- más laborba küldendő minták

5. C.

Ismertesse a virológiai vizsgálatra szánt vizsgálati anyagok vételének főbb szempontjait, a minta tárolás és szállítás optimális körülményeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- antivirális terápia megkezdése előtt
- vírus, vírusantigén, vagy vírusnukleinsav kimutatásához történő mintavétel
- vírusspecifikus ellenanyagok kimutatásához történő mintavétel
- a vírusizolálási kísérlethez történő mintavétel, tárolás
- transzport-tápfolyadék (vírus transzport médium – VTM)
- szállítás

Rauk Edit

6. A.

Ismertesse a foszfát- és klorid anion meghatározásának módjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kolorimetriás módszerek
- ionszelektív meghatározás
- vérgáz analízis

6. B.

Ismertesse, a koagulációs méréseket végző automaták működésének elveit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- denzitás mérésének elve
- mechanikus mérések kivitelezése és elve
- a mérések pontossági határai
- a mérések kalibrálása

6. C.

Ismertesse a mikrobiológiai diagnosztikában alkalmazott natív mikroszkópos vizsgálati eljárásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- natív készítmény, natív kenet
- fáziskontraszt mikroszkóp alkalmazása
- sötétlátóteres mikroszkóp alkalmazása

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Ismertesse a húgysav szerepét a szervezet anyagcseréjében! Jellemezze a húgysav anyagcsere zavarával járó kóros állapotokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fehérjék lebontása
- purinvázis vegyületek
- köszvény
- arthritis, arthrosis

7. B.

Ismertesse az albumin és globulin vérsavóból történő meghatározásának fotometriás mérési módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- összfehérje mérése biuret reakcióval
- albumin mérése brómkrezolzölddel
- albumin – globulin arány

7. C.

Sorolja fel a bakteriológiában használt festési eljárásokat, ismertesse a festésnél használt oldatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- metilénkék festés
- Gram-festés
- Neisser-festés
- Ziehl-Neelsen festés
- Kinyoun-féle saválló festés
- Gimsa-festés
- ezüstnitrát impregnáció
- tuskészítmény
- előfestésnél használt festékek, fixálók, pácanyagokszíntelenítők, utófestéshez használt festékek

Rauk Edit

8. A.

Magyarázza el a különféle tárgylemez preparátumok jelentőségét és diagnosztikai értékét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- natív preparátumok vizsgálata mikroszkóppal
- direkt kenetek diagnosztikai jelentősége
- hematológiai kenetfajták
- festett kenet fogalma

8. B.

Ismertesse, hogyan készíti elő a tárgylemezeket a preparátumok készítéséhez! Foglalja össze a már eleve tárgylemezen érkező minták kezelésének módját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a tárgylemez preparátumok típusai
- zsírtalanítás
- a preparátumok fixálása hematológia, mikrobiológia
- festési eljárások – hematológia, mikrobiológia

8. C.

Sorolja fel a bakteriológiai diagnosztikában használatos táptalajokat! Ismertesse a bakteriológiai célra használatos táptalajok főbb összetevőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- primer-, szelektív-, differenciáló és speciális táptalajok
- szerves anyag, szervesetlen sók, vitaminok
- természetes tápanyagok: állati izomszövet, máj, szív, vér, szérum
- hús- és élesztőkivonatok, peptonok
- NaCl
- puffer rendszerek
- gélképző anyagok

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

9. A.

Magyarázza el a vérsüllyedés elméleti alapjait! Ismertesse a süllyedést befolyásoló tényezőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vér viszkozitása
- alakos elemek mennyisége
- hematokrit szerepe
- gyulladás és egyéb betegségek befolyásoló szerepe

9. B.

Foglalja össze és jellemezze a süllyedés mérésére szolgáló módszereket, és sorolja fel a süllyedés mérésének eszközeit a mintavételtől az eredmény közléséig!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hagyományos mérési mód
- félautomata mérési rendszerek (Greiner, BD)
- gépi értékelés
- on-line kapcsolat, barcode
- gyakori hibák érzékelte minták esetén

9. C.

Ismertesse az egyszerű „nutrient” táptalajokat és felhasználási területüket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- húslé vagy marhahúskivonat agar, ferde agar (FA) vagy lemez agar (LA)
- húslé vagy marhahúskivonat buillon (B)
- felhasználási terület: nem tápigényes baktériumok tenyésztése, tisztítás, rövidebb ideig történő fenntartás, adalék- és gátlószermentes táptalajon nőtt tenyészetre van szükség

Rauk Edit

11. A.

Az egyik vérvételre jelentkező betegnél a vérzési idő vizsgálatát is kéri.
Ismertesse az eljárás menetét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- felvilágosítás a vizsgálatról
- más paraméterekre kért minták levétele
- utoljára végezzük
- a vizsgálat kivitelezéséhez használható eszközök (lándzsák, stopper)

11. B.

Sorolja fel azokat a betegségeket, kóros állapotokat, gyógyszereket, amelyeknél a vérzési idő megnyúlhat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- infarktus utáni állapotok
- stroke utáni állapotok
- heparin, szalicilátok, kumarinok alkalmazása

11. C.

Ismertesse a Gram-negatív differenciáló táptalajokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gram-pozitívok növekedését gátolják, laktózt tartalmaznak
- Eozin-metilénkék agar (EM), laktózt tartalmaz (laktóz pozitív: lila, laktóz negatív: színtelen, kékes)
- MacConkey táptalaj (laktóz pozitív: sötétrózsaszín vagy piros, laktóz negatív: színtelen)
- Endo táptalaj (laktóz pozitív: rózsaszín vagy piros, laktóz negatív: színtelen)
- Cystine-lactose-electrolyte-deficient (cisztin-laktóz-elektrolit-deficiens) agar (CLED)

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

12. A.

Ismertesse az aladási vizsgálatokhoz kapcsolódó legfontosabb folyamatot/fogalmakat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mintavétel pontossága!
- prothrombin (PI)
- aktivált parciális thromboplastin idő (APTI)
- thrombin idő (TI)
- aladási faktorok
- Ca-ion szerepe

12. B.

Ismertesse a mikrobiológiai mintavételi technikák közül a felső légúti mintavételi eljárásokat és hibalehetőségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- orrüreg, torokképletek, külső fül, közép- és belsőfül, melléküregek
- orrgarat, szájgarat és képletei: steril vattapálcás törlés, nasopharingealis tampon, fixáltan direkt kenet, kenet
- orrüreg: steril vattapálcás törlés, nasalis kaparék
- külső hallójárat: steril vattapálcás törlés
- melléküregek: punkció, purulens váladék, mintavétel műtéti úton
- középfül: paracentesis során felgyülemlett váladék steril fecskendőbe, steril vattapálcá transzportközegbe süllyesztve; ürülő genny transzportközegbe, steril vattapálcán
- belső hallójárat képletek: sebészi beavatkozás során vett minták
- felső légúti tályogok: punktátumok, steril vattapálcás minták transzportközegben
- steril körülmények betartása
- nem megfelelő higiénés körülmények szerepe

12. C.

Sorolja fel az enterális kórokozók izolálására használatos táptalajokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- bbizmut-szulfid agar (Bi), szalmonellák differenciáló táptalaja
- bbrillantzöld agar (Br), szalmonellák és *P. aeruginosa* szelektív táptalaja
- ddeoxikolát-citrát agar (DC),
- Campylobacter agar gátló anyagok nélkül
- szelektív campylobacter agar (módosított Skirrow agar)
- Charcoal cefoperazone desoxycholate agar (szén cefoperazon-dezoxikolát agar) CCDA
- TCBS (Thiosulphate-citrate-bile-salts-sucrose / tioszulfát-citrát-epesavas sók-szacharóz/ agar), legszelektívebb táptalaj

Hitelesítve:

45 / 65

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

- CAYE (Casamino acid-yeast extract-salt broth /kazein hidrolizatum-élesztőkivonat-sóleves)
- MHB (Mueller-Hinton broth /Mueller-Hinton leves/)
- SMAC (D-szorbit tartalmú MacConkey táptalaj)
- CT-SMAC (Cefixim-tellurit tartalmú SMAC)
- Sós agar vérrel (SA)
- Szelenites dúsító táptalaj (SD)
- TTAP (Tellurit-taurokolát alkalikus peptonvíz) *Vibrio cholerae* dúsítására

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

13. A.

Sorolja fel a szervezetünkben található legfontosabb szervetlen kationokat!
Ismertesse szerepüket az emberi szervezetben!

Kulcsszavak, fogalmak:

- nátrium, kálium
- kalcium, magnézium
- vas
- nyomelemek

13. B.

Ismertesse a nátrium- és a káliumion meghatározási módjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- emissziós lángfotometria
- ionszelektív elektródok alkalmazása
- viszonyítási elektród, mérő elektróda, elektródpotenciál
- konduktometria
- kolorimetriás módszerek

13. C.

Ismertesse a bakteriológiai vizsgálati anyag vételének és feldolgozásának speciális követelményeit anaerob infekció gyanúja esetén!

Kulcsszavak, fogalmak:

- adekvát helyről, megfelelő minta
- oxigén expozíció elkerülése, minimálissá tétele
- transzport
- megfelelő tárolás
- laboratórium

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

14. A.

Sorolja fel a szervezetünkben található legfontosabb szervetlen anionokat!
Ismertesse szerepüket az emberi szervezetben!

Kulcsszavak, fogalmak:

- foszfát
- bikarbonát
- klorid
- a szervezet puffer rendszerei

14. B.

Sorolja fel a mikrobiológiai minták átvételének szempontjait, dokumentálását!

Kulcsszavak, fogalmak:

- MIR-mikrobiológiai információs rendszer
- kérések felvitele
- MIR és a kórházi rendszerek kapcsolata
- adatellenőrzés
- barcode rendszer

14. C.

Sorolja fel, az anaerob tenyésztésre nem alkalmas vizsgálati anyagokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- torok vagy nasopharingeális váladék
- gingiva tampon
- szokásosan ürített, vagy naso-oro-trachealis leszívással vett köpet
- nem kettőslumenű katéterrel vett bronchoskopos váladék
- gyomor és vékonybél tartalom (kivéve: ha kontaminált vékonybél syndroma irányába történik vizsgálat)
- vastagbél tartalom (kivéve: *C. botulinum* vagy *C. difficile*)
- spontán ürített katéteres vizelet
- vaginális vagy cervicalis váladék (kivéve! BV)
- decubitalis fekély, egyéb sebfelületéről vett váladék
- nem megfelelően fertőtlenített bőr vagy nyálkahártya felszínén keresztül vett vizsgálati anyag

Rauk Edit

16. A.

Ismertesse a szervezet szénhidrát anyagcseréjének vizsgálati módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- éhgyomri vércukor szint értékelése, ismétlése
- enzimatis vércukor meghatározási módszerek (hexokináz, GOD-POD)
- inzulin mérése
- c-peptid mérése

16. B.

Ismertesse a szénhidrát anyagcsere vizsgálat kapcsán végzendő vércukor-terheléses vizsgálatot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a vizsgálat menetének ismertetése a beteggel
- éhgyomri vércukor érték meghatározása (esetleges orvosi felügyelet!)
- a választott szénhidrátfajta orális bejuttatása
- a vizsgált személy állapotának időnkénti ellenőrzése
- vérvételi időpontok
- vércukor értékek folyamatos mérése és az eredmények közlése

16. C.

Sorolja fel a baktériumok antibiotikum érzékenységének meghatározási módszereit és ismertesse a korongdiffúziós tesztet!

Kulcsszavak, fogalmak:

- korongdiffúziós módszer (Mueller-Hinton agar, 0,5 McFarland)
- hígítási módszerek
- dilúciós módszerek

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Ismertesse a szervezet főbb anyagcsere folyamatait, valamint a keletkező és kiürülő metabolitokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- citrát kör
- urea ciklus

17. B.

Ismertesse a karbamid és a kreatinin mérési módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Berthelot-reakció
- enzimatis karbamid meghatározás
- Jaffé-reakció

17. C.

Ismertesse a vírus fogalmát, alakjukat, felépítésüket, szerkezetüket, kémiai összetételüket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fertőzőképes genetikai információ (vegetatív vírus, virion)
- helikális, quasihelikális, ikozahedralis, binális, komplex, pleomorf
- kapszid, kapszomer, nukloekapszid, peplon, peplomer
- nukleinsavak, fehérjék, lipidek, szénhidrátok

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Ismertesse a mikrobiológiai minták feldolgozásához használt egyszer használatos és egyéb eszközöket, berendezéseket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- leoltó kacsok fajtái
- fecskendők
- steril tamponok
- táptalajok lemezen és csövekben

18. B.

Ismertesse a húgysav meghatározási módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kolorimetriás módszer
- enzimatis módszer

18. C.

Ismertesse a virológiai diagnosztika alapjait, a potenciálisan fertőző mintákkal végzett munkavégzés szabályait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egyéni védekezés eszközei (védőruha, védőoltás, egyszer használatos eszközök)
- biztonsági szintek (BSL-1, BSL-2, BSL-3, BSL-4)
- biológiai biztonsági fülkék
- fertőző anyagok megsemmisítése

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

20. A.

Ismertesse a vér fehérjefrakcióinak elválasztási módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- elektroforézis
- immunelektroforézis
- izoelektromos pont
- futási sebesség
- elfo festése
- denzitométer

20. B.

Ismertesse a turbidimetriás módszer elvét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- zavarosság
- kolloid oldat fogalma
- fényáteresztő képesség

20. C.

Sorolja fel a direkt vírus kimutatási módszereket, részletesen ismertesse a PCR reakció kivitelezését!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vírusok tenyésztése (állatoltás, embrionált tojás használata, sejt kultúrák)
- molekuláris technikák: PCR, Real-time PCR, szekvenálás, *in situ* hibridizáció, restrikciós technikák, microarray, DNS-chip, NASBA
- PCR: virális nukleinsav preparálás, PCR reakció összemérés, bemérés, detektálás

Rauk Edit

22. A.

Ismertesse a máj működésére jellemző enzimeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- ASAT, ALAT
- Gamma –GT
- alkalikus foszfatáz

22. B.

Ismertesse a hagyományos és az IFCC metodikákat a májenzimek meghatározása esetén!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kolorimetriás, végpontos módszerek
- UV kinetikus meghatározások

22. C.

Ismertesse a bőr-, seb- és mélyszöveti gennyedések bakteriológiai vizsgálati anyagvételehez szükséges kellékeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gumikesztyű
- sebtisztító oldat
- steril tamponok
- steril csipesz, olló, szike
- tiszta zsírtalanított tárgylemez
- steril fecskendő, tű, tuberculin fecskendő, kapilláris
- steril katéter, curette- és sebészeti kanál
- nyeles törülő tampon calciumalginat vagy dacron vattával transzport táptalajokhoz
- tápoldat szövetdarabnak
- kereskedelmi transzport táptalaj a tenyészet indításához
- transzport közeg
- steril tampon kémcsőben
- üres steril tartály
- öntapadós címke vagy etikett
- vizsgálatkérő lap

Rauk Edit

23. A.

Ismertesse a máj által termelt metabolit, a bilirubin jelentőségét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hiperbilirubinaemia
- kiválasztódás
- urobilinogén, stercobilinogén
- sárgaság
- hemoglobinból keletkezik

23. B.

Ismertesse a különféle bilirubin származékok meghatározási módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- indirekt bilirubin
- direkt bilirubin
- urobilinogén
- Jendrassik-Gróf módszer, diazotálás

23. C.

Sorolja fel az orvosi mikrobiológia fő feladatait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fertőző betegségek diagnózisának alátámasztása
- megfelelő antibiotikum kiválasztása, kórokozók gyógyszerekkel szembeni érzékenységének vizsgálata
- terápia eredményességének megállapítása
- külvilágba jutott kórokozók felismerése
- védőoltások kidolgozása, ellenőrzése

Rauk Edit

24. A.

Ismertesse a koleszterin szerepét a szervezet működésében, valamint az egyes kórképek keletkezésében!

Kulcsszavak, fogalmak:

- endogén szintézis
- HDL, LDL, VLDL frakciók
- hormonszintézis
- lipoproteinek felépítése
- szív és érrendszeri betegségek

24. B.

Ismertesse a koleszterin és a triglicerid szint meghatározási módjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- direkt meghatározás CHOD – PAP
- Liebermann-Buchardt reakció
- HDL koleszterin szolubilizálása
- becsült LDL szint

24. C.

Jellemezze a baktériumok biokémiai tevékenységét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- intracelluláris enzimek
- extracelluláris enzimek
- toxinok
- indolképzés, nitrát redukálás, ammónia termelés, kénhidrogén és különböző gázok képződésének kimutatása
- proteináz, zselatináz, hialuronidáz, kollagenáz, lecitináz

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

25. A.

Ismertesse az immunkémiai módszerrel meghatározható analitcsoportokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hormonok
- gyógyszerek
- tumormarkerek

25. B.

Ismertesse a jelzőrendszereket a meleg és hideg immunkémiai eljárásoknál!

Kulcsszavak, fogalmak:

- radioaktív izotópok (jód, trícium)
- lágy béta és gammasugárzás detektálása
- enzim-szubsztrát jelzés (peroxidáz, alkalikus foszfatáz)
- fluoreszcencia, kemilumineszcencia
- elektro-kemilumineszcencia

25. C.

Ismertesse a leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítési eljárásokat, valamint sterilizálási módszereket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fizikai fertőtlenítő eljárások
- kémiai fertőtlenítő eljárások
- sterilizálás módszerei: nedves hő, száraz hő, gáz, sugárzás

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

26. A.

Ismertesse a táptalajok fajtáit funkcióik szerint!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egyszerű „nutrient” táptalajok
- tápigényes baktériumok tenyésztésére alkalmas „dúsított” táptalajok
- differenciáló táptalajok
- szelektív táptalajok
- anaerob baktériumok tenyésztésére használatos táptalajok
- speciális táptalajok
- hemokultúra táptalajok
- baktériumok fenntartására alkalmas táptalajok

26. B.

Magyarázza el a táptalajokat alkotó alapanyagok közül a gél képzők működését!

Kulcsszavak, fogalmak:

- agar-agar, zselatín
- duzzadóképeség, vízfelvétel, gélképzés
- vizes közeg

26. C.

Csoportosítsa a veleszületett és szerzett immunitás fajtáit! Hasonlítsa össze az aktív és a passzív immunizálást!

Kulcsszavak, fogalmak:

- természetes védelem (faji), veleszületett (maternális)
- fertőző betegség átvétel után szerzett
- mesterséges védelem: aktív, passzív

Rauk Edit

27. A.

Ismertesse a tamponon érkező minták fajtáit és feldolgozását!

Kulcsszavak, fogalmak:

- felső légúti váladékok
- fülváladék
- felületi sebváladék
- genitális váladékok- feldolgozási módok: a tamponon érkezett minta (általában nem alkalmas anaerob vizsgálatra) 0,5-1 ml folyékony táptalajjal vortexelés, majd feldolgozás folyékony mintaként, szilárd lemezre vivés, szélesztés szabályainak betartása, tamponnal a kenetet csak steril tárgylemezre – vagy ha ez nem oldható meg, a feldolgozás végén – készítjük el

27. B.

Magyarázza el az anaerob edény működési elvét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- oxigénelvonás vegyi úton
- palládium katalizátor
- Na-borohidrid
- nátrium-hidrogénkarbonát

27. C.

Ismertesse a vírusfertőzés lezajlását a szervezetben!

Kulcsszavak, fogalmak:

- akut, látens, krónikus, lassú fertőzés
- vírus-szervezet kölcsönhatása (infektivitás, patogenitás, virulencia)
- inkubációs idő, láz, általános tünetek, specifikus tünetek
- behatolási kapu (bőr, légutak, gastro-intestinális traktus, uro-genitális traktus, conjunctiva)

Rauk Edit

28. A.

Ismertesse a kórházhygiénés bakteriológiai vizsgálatok mintatípusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- kórházi környezetből származó minták: tárgyakról, eszközökről vett minták
- levegő bakteriológiai vizsgálatára vett minták
- textíliák vizsgálati mintái
- kéztisztasági vizsgálatok mintái
- kenőcs, por, folyadék, gél, anyatej, tápszer vizsgálatának mintái
- víz, csapvíz, dializáló folyadék mintái
- kórházi személyzettől származó minták

28. B.

Ismertesse a baktériumok légzési enzimeinek vizsgálatán alapuló próbák közül az oxidáz próbát és kivitelezési folyamatát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- citokróm-oxidáz enzim jelenlétének kimutatása indirekt módon
- oxidáz enzimmel csak az aerob, fakultatív anaerob és mikroaerofil (pl. *Campylobacter*) baktériumok rendelkeznek
- reagens: parafenilén-diamin származékok
- tárgylemez, szűrőpapír, reagens (pl. dietil-parafenilén-diamin), LA, V tenyészetből néhány telepnyit (pl. tárgylemez sarka, üvegbot, pipettahegy) reagenssel átitatott szűrőpapírra dörzsölünk és értékeljük a színreakciót
- pozitív: sötétvörös színváltozás

28 C.

Csoportosítsa a mikológia vizsgáló módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mikroszkópos vizsgálat (tusfestés, PAS, Giemsa)
- tenyésztés (Sabouraud-féle glukózos agar, maláta- agar, Csillag-féle melasz- agar, Czapek- Dox-féle szintetikus agar)
- biokémiai reakciók
- szerológiai eljárások
- bőrpróbák

Rauk Edit

29. A.

Ismertesse a táptalajok tárolására és ellenőrzésére vonatkozó szabályokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- tárolási hőmérsékletek
- kontroll törzsek
- funkciók ellenőrzése

29. B.

Magyarázza el a vértartalmú táptalajok öntési folyamatát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a szilárd táptalaj oldattá alakítása
- adalékok hozzáadása a megfelelő hőfokon
- véres agar, csokoládé agar

29. C.

Sorolja fel a parazitológiai vizsgáló módszereket, ismertesse részletesen a szedimentációs és flotációs módszereket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- natív készítmény, festett készítmény
- tisztadúsítás
- szedimentációs, flotációs módszer
- immunbiológiai módszerek (pl: ELISA)
- molekuláris vizsgálatok (PCR, Real-time PCR, szekvenálás)

Rauk Edit

30. A.

Ismertesse a szepszis fogalmát! Foglalja össze a kórkép lezajlása során végzendő mikrobiológiai vizsgálatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- bacteremia, viraemia fogalma
- szepszis magas csíraszám a vérben
- hemokultúra vétele
- a szepszist okozó minta vétele (pl. uroszepszis vizelet)

30. B.

Magyarázza el a különbséget az antiszeptikus hatás és a dezinficiens fogalmak között!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fenol koefficiens fogalma
- szaporodást gátló koncentráció
- ölü koncentráció

30. C.

Ismertesse a mikrobiológiai laboratóriumokban működő minőségellenőrző és minőségbiztosítási eljárásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- minőségbiztosítás (laboratóriumi eljárásrend, megfelelő belső és külső kontroll, személyzet oktatása, képzése)
- minőségellenőrzés, kontroll (minta teljes útvonalára vonatkozó folyamatellenőrzés, átvételtől eredmény kiadásig)
- minőség ellenőrzése körvizsgálattal

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

